

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Csongrád, Gróf Andrássy-utca hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:
Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

RÁSONYI PAPP GEDEON.

Társszerkesztő:

RÁSONYI PAPP MIKLÓS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos árákér vesz fel a kiadóhivatal.

Csongrád város lakosaihoz.

Polgártársaim! Az Önök hazafisága, polgártársi szeretete és bizalma folytán 1905. évi január hó 26-án e város országgyűlési képviselőjévé választattam.

A magyar király azt az országgyűlést, amelynek én is tagja voltam, 1906. évi február hó 19-én feloszlatta, minek következtében képviselőségem megszűnt.

A jelzett két időpont köze egy esztendő tesz ki. Hogy ezt milyen munkában, vagy épen munkásságban töltöttem-e el, arról Önöknek, mint választóimnak beszámolni kötelességem. Kötelességszerű beszámoló beszédemet ma délelőtt 9 órakor kívántam megtartani, de az — az adott viszonyok között — lehetetlen!

Városunkat katonaság és csendőrség szállotta meg. Minden gyülekezés betiltva. Éppen azért a ma délelőttre hirdetett nyilvános népgyűlést el kellett halasztanom.

Eltitkolom most érzelmeimet, hogy Önöket ezáltal követésre serkentssem. Beszámolómat pedig „Nyilt levél“-ben fogom választóimmal addig is közölni, amíg nyilvánosan adhatom elő és élőszóval fejthetem ki az abban foglaltakat.

Polgártársaim! Kérve-kérem Önöket hogy mindaddig, amíg arra tölem, vagy pártunk vezetőségétől értesítést, vagy felhívást nem kapnak, tartózkodjanak minden gyűlésezéstől, csoportosulástól, mert ezzel Önmagukat az ártatlan vérontástól mentik meg.

Érzelmek eltitkolásával fokozódják sziveikben a hazaszeretet szent tüze. Tartsanak össze ezután is úgy, mint eddig, hogy amikor ismét szabad lesz a szó: legelőször hálaadó imát mondhasunk Magyar hazánk boldogságáért.

Csongrádon, 1906. évi február 24-én.

Hazafias üdvözléssel:
Faragó Antal.

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

TARLÓZÁS A HÉTRŐL.

Lapunk ezen rovatát tulajdonképpen azért neveztük így, hogy e helyen a hét eseményeit és az eseményekkel szoros összefüggésben levő személyek fonákságait, avagy követésre méltó cselekményeit tegyük szóvá esetről-esetre. Ettől a megkezdett iránytól azonban csakhamar elállottunk, mert városunk szenvedőképességi speciei több ízben keservesen feljajdultak, majd nyilt leveleztek és a legmizerábilisabb módon jajveszékelték, hogy lapunk és pártunk ellenük „hajszát“ indított. Így az egyik helyi lap f. évi első számában „az év eseményei“ cím alatt, (amelyeket igen-igen hitvány emlékező tehetségű szerkesztőségi sepregető és műollózó szedhetett össze) több helyen így ír: „a hajszá megkezdődik ellenünk, — az ellenünk indított hajszá hivatalosan véget ér“ stb. stb. Az előtt pedig — valószínűleg ugyanezen csekély műveltségű, alacsony gondolkodású, de ép oly képzelődő firkonc nyilt levelet intézett városunk orsz. képviselőjéhez, hogy ne irasson ő ellene többé lapjában, mert ellen esetben — megmérgezi magát! — Majd ugyancsak ezen tökéletlen testalkatu torna tanár (!) a függetlenségi párt egyik vezér politikusát nyilt utcán megfenyegette,

(természetesen háta megett) mert nevetni merészelt, amikor „ő“ a híres ollozó is jelen bátorkodott lenni.

Ez a folytonosan panaszkodó, állandóan jajveszékélő emberke ki lehetne más, mint a kis görbe lábú, kopasz fejű, temérdek reminiscenciával bővelkedő „szárnyszegett“ novella féle tárcacikkhez hasonló „elbeszélések“ nek nevezett semmiségek „szerzője“, a magát birói tilalom dacára ma is „hy“-al író Sági Mihály?

Igen, Sági Mihály, polgári iskolai tanár, torna tanár, iparostanonc iskolai tanár, nyugalmazott tüzoltó egyleti titkár, a polgári kör könyvtárnoka, volt képviselő jelölt (községi), miniatűr lapszerkesztő, a husosfázék főkortese, több papirkosárba is alig érdemes semmiség szerzője, az önhittségből teljesen elvakult házi eszköz és legujabban ipariskolai bizottsági tag! Folytasam-e tovább? Mert ez az alapján teljesen műveletlen gondolkodású, félszeg, félur, féle kis tanítócska bizony ma már annyira vitte ügyességével és csodálatosan nagy szerencsével, — hogy a városban jó formán minden zsirósabb magán egyleti állásba be furakodott s mind eddig egyedül a tüzoltó egylettől sikerült a kis kopasz, görbelábú, esetlen testalkatu, szögletes fejű tanítót kitenni, — illetve lemondadni és helyébe Robacsinszky József áll. tanítót beváltani.

De hát mi — annak dacára, hogy úgy ismerjük ezt az urat, mint aki ha mind eddig nem lettek volna nála okosabb, tanultabb és műveltebb emberek — még ma is vadalmával szórakozna az Amazon partján, mint ősapái annak idején, — mégis abban hagytuk az ellene indított „hajszát“ és igazán rendkívül csekélyke kis személyiségét nem tartottuk elég nagy pontnak ahhoz, hogy vele foglalkozzunk.

Alapjában véve természetesen merő képzelődés az is részéről, hogy mi ő ellene hajszát indítottunk. Ez távol állott tőlünk. Mi egyedül oda törekedtünk, hogy egy beteges önhittségtől explodálni mindig kész, a fellegekben csatangoló, magát a világirodalom gyémánt koronájának képzelő abnormális agy üres és neveltséges nagyvási hóbortjait kellő fény mellett, nappali világításban mutassuk be.

Ezt a célt mi elértük. A kis kopasz képzelő író több „regényt“ ugyanis nem írt. Ugyan azelőtt sem „írt“, — mint ezt annak idején szegény boldogult Komjáthy Mór bácsi állította, — de most egyáltalán nem írt. — De irt egyebet. — Irt pedig 16 előfizetővel büszkélkedő „lap“-jában kisebb nagyobb fürmedvényeket. E mellett természetesen önmagát, mint mártírt tüntette fel s mint fentebb említettük, — keserű könynyeket hullatott, hogy mi a „hajszát“ megindítottuk ellene.

Szegény szerencsétlen kis kopasz!

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálunk, kérem mindenkit „Roche“ eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tvegenként 4.— korona.

= **A város képe.** Az egész ország képe megváltozott. Nagyobb vasúti állomásokon külön vonatokba katonaság pakolja hadi felszereléseit. Az országutakon gyalog századok, huszárság nyargalászik. Csongrád felé is igyekezett egy nehány. Pénteken még az a hír járta be a várost, hogy 4 század bakát, 1 század dragonyost, 2 század huszárt és 1 század csendőrt kel a főszolgabírósnak magánházaknál elküldéltetni. Estere ideért 25 csendőr és 30 huszár. A többi utban volt. Tegnap délelőtt azonban már a lakáscsináló hadnagy távirati parancsot kapott a visszavonulásra. Van tehát 25 csendőrünk és 30 huszárunk, de ez is tökéletesen elegendő ahhoz, hogy *maradandó* „emlék”-et hagyjon maga után: ha visszavonulnak, de sok „csongrádi kis barna” fogja őket — siratni.

Szőlőbirtokosok szövetkezete.

A hegytetőn álló óriási tölgy nem tud ellent állni a viharoknak. Megtépve, derékon ketté törve kerül el az elemek harca után. Az ifju vékony fából álló erdő azonban dacol a fergegellel.

A szövetkezés eszméjének nagy jelentőségét, nagy horderejét kellőképpen kifejezi ez az ismert, régi allegorikus hasonlat. Bővebben fejtegetni nem szükséges az erők egyesítésének nagy jelentőségét, mert a mai felvilágosodott korban már mindenki át van hatva annak a megdönthetetlen alapigazságnak tudatától, hogy a szövetkezés fokozza az erőt és könnyen megvalósíthatóvá teszi azt, ami az egyeseknek kivihetetlen.

Ennek tudatában a múlt vasárnap mintegy ezer főnyi szőlősgazda gyűlt össze a városháza tanácskozó termében. Összejövételük célja a csongrádi szőlőbirtokosok szövetkezetének megalakítása volt. Sürgős szükségét

látta ennek a gazdaközönség azért, mert bár Csongrád város határában kb. 5600 hold olyan szőlőbirtok van, amelyhez hasonló az egész magyar alföldön alig található, mégis itt a bornak, a gyümölcsnek piacot teremteni sohasem lehetett, úgy hogy az az egy két borkereskedő, vagy közvetítő, aki borainkat, gyümölcsünket érdemesnek tartotta megvenni, annyira letörte itt az árakat, hogy a szőlőbirtokos nagyon kevés haszonnal, sőt sokszor veszteséggel zárta le szüret után a mérleget és keserű csalódással gondolt vissza arra a sok fáradságos munkára, arra a rengeteg kiadásra, amelyet szőlőbirtoka felemésztett.

Az árak kedvezőtlen alakulásában nagy szerepet játszottak azok a horribilis közvetítési díjak is, amelyeket a közvetítők úgy a termelőtől, mint a borkereskedőtől, de főleg az előbbtől beszédni soha el nem mulasztottak.

Ez a kényszer helyzet azután azt eredményezte, hogy az a termelő aki boraitól nem akart potom ár mellett megszabadulni, még ma is pincéjében tartja borait, várva a jó szerencsét; — az a szegényebb, kisebb termelő pedig akit az adóhátralék, a bolti kontó, a kenyérhiány és még Isten tudja hány hirtelenében fel sem sorolható szükséglet borainak eladására kényszerített, úgy adta oda a termést, ahogy megvették.

És ez még nem minden, mert hiszen igaz ugyan, hogy ezeknek a bajoknak a gyökere is belenyulik a létkérdésnek ingoványos talajába, de ezeknek még mindig ellenvethető az, hogy az árak letöréséhez a termelő is hozzájárul, mert miért nem tartja ki az árakat. Hanem a csongrádi borkereskedőknek az az uzussá fajult

eljárása azután, hogy a Csongrád környékén fekvő falvaknak hitvány bortermését ide beszállítva csongrádi bor gyanánt hozzák forgalomba azokat, ez már igazán végszevélyllyel fenyegeti a csongrádi szőlőbirtokosok jövőjét, mert annyira aláása a csongrádi bor jó hírnevét, hogy később azután igazán bajos lenne a valódi csongrádi bornak is piacot teremteni.

A szőlősgazdák által a múlt vasárnap megtartott értekezlet ezeken a bajokon akar segíteni akkor, amidőn a szőlőbirtokosok szövetkezetének megalakítását elvben egyhangulag kimondotta.

Igen nagy jelentőséget tulajdonítunk ennek a határozatnak, mert ebből azt látjuk, hogy végre a csongrádi gazdaközönség is öntudatra ébredt és tudatában van erejének, tudatában van annak, hogy az elhanyagolt gazdasági állapotokat új életre lehet ébreszteni csak meglegyen az akarat, meglegyen a hétköznapiaság fölé emelkedni tudó az a gondolkodás, amely leküzdje a közönyt, leküzdje az ósdi, avult szokásokat, kiöli a maradiságnak még a gyökerét is, és az eddigénél szebb, jobb és boldogabb jövőt terem a romok felett.

A szőlőbirtokosok szövetkezetének előnyei kiszámíthatatlanok.

Csekély évi tagsági díj ellenében a szőlősgazda meg lesz óva a közvetítők lelketlen kenyérharcától. Borait nem lesz kénytelen még márciusban is raktáron tartani, vagy szükségből neveltséges árért elfecsérelni, mert ha a szövetkezet kebelébe több ezer hektó liter bortermést képviselő bortermelő fog tartozni, a bornak — de nem csak annak, hanem Csongrádon termő rengeteg gyümölcsnek is — könnyen lehet úgy a hazában, mint a külföldön is megfelelő árak mellett

Ez ellen mi hajszát indítani? — Ezt senki sem hiszi el! inkább részvételt vagyunk iránta, hogy nyultól-bagolytól megriadva minden falevelet elefántnak néz és folyton ijedség elleni pirulákkal táplálkozik szegényke! Irta p. u. lapja egyik számában, hogy lapunk szerkesztőit őt „lesték” és hogy ő nem bánja — de belőlük lő! Ugyan kicsike, mondja, el merné sütni azt a veszedelmes rebelveres jószágot? No vallja meg őszintén, hogy nem! Ugy-e nem? — Mondja már, hogy nem, mert azt, hogy — igen, — senki sem fogja elhinni magának.

Látja képviselő ur (ismétlem, hogy községi) ön panaszkodott, fenyegetődzött, gyanúsított, sértegetett és — szenvedett. — Mikor aztán mi önt, mint „beteg embert” megsajnálunk és lapunk nivóját az ön személyn felül emeltük, — akkor a részvét és a közöny esett rosszul önnek és tette ismét beteggé, azaz hogy még beteggebbé. Ezen újabb betegségében aztán megszállta önt — végre — a bátorság és teljes erővel neki rontott lapunknak, pártunknak.

Pedig ön épen nem vezére Csongrádon még a méltó gyermekeknek sem, annál kevésbé egy pártnak, vagy egyletnek. Mi jogon firkálhat hát képviselőjelölt ur (mondottam már, hogy községi) olyan hangon, mint akár Tisza István, vagy Bokányi Dezső? Hisz önnek sem pártja, sem politikai szerepköre, sem multja, sem jelenje, sem jövője (és ez legkevésbé) nem olyan, hogy ön bátorságot vehetne magának egy város po-

litikai és társadalmi életét újjá szervezni megkísérelni. Ne tolja fel tehát magát kérem. És ha már ezt nem restelli tenni, akkor ne igyekezzék mások személyét sértegetni, — kisebbiteni és olyan orcátlan valótlanságokat firkálni, mint amilyeneket lapja mult számában felelős szerkesztőnk esküdt-széki tárgyalásának lefolyásáról irt.

Annyi rossz akarattal és gyanúsító, sőt rágalmozó hazugságokkal telített cikket csak az önök — a gyászmagyarok — haladóparti ügyvédjének lapja és ön az ő politikai elvtársa irhattak meg arcpirulás nélkül.

Még képviselő jelölt ur (hangsúlyozzuk hogy községi) merészel politikai elvek eladásáról beszélni? Hiszen ha költő ur nem nyalta volna — a talpát a mindenkorimány lakájainak, — ha nem tette volna beteggé Gajári Ödönt „Szárnyszegetten” című irodalmi fekélyével — Ugyan mondja meg, lett volna-e ön valaha ebben az életben polgáriszkolai tanár? Protekció nélkül önt a saját beteges agyrendszere mai nap is a tanyák közt engedné sóvárogni a Hazafi Verai János féle irodalmi palmaág után. Mert azt önnek minden volt és jelenlegi tanítványa esküvel pecsételheti, hogy ön többet nevel a gyermekek visszafelé, mint előre. Önnek soha sem volt olyan nevelésben része, amely önt művelt emberré kvalifikálhatná. Öntől még a paraszt gyerek se tanulhat nagyobb műveltséget, mint amelyet az istálló falai közt elsajátíthat, — mert ön is csak az ökörfarka mellett nevelkedett és

almával gyalog járt a kecskeméti piacra! Emlékszik-e még arra a finom borizú nyári piros almára költő ur?

Hát mindezekből csak azt akartuk összegezni, hogy egy ilyen vakmerően támadó emberke, mint költő ur — azután ne vegye rossz néven, ha védi magát a megtámadott fél is tőle telhetőleg. Igaz, hogy a legyek ellen legjobb a légyecsapó, de hát az ön kopasz kis szögletes fején ha egy fúrge légy hadgyakorlatot tartana és az ember pusztá figyelemből egy légyecsapóval odaütne, az üres gallérvédő tükön olyat szólna a légyecsapó, mint egy kisszerű pisztoly s önk első kötelessége volna szerte kürtölni a világba, hogy ime kiütött az anarchia, Csongrád város költője ellen merényletet követtek el, de a golyó szerencsére irányt tévesztett. (A légy ugyanis elrepülve a tükről, a légyecsapó csak hideg csontot ért). Így hát nem érdemes a passiv ellenállás, illetve a birka-türelem álláspontjára helyezkedve hallgata-gon tűrni az ön rugdalódzásait s hogy most még nem nyulunk erélyesebb védelmi eszközökhöz, ezt csak azért tesszük, hogy senki se mondhassa ránk, hogy az ön durva hajszája ellen mi is durván védekezünk.

Ön hajszát indított ellenünk, ön szerkesztői üzenetek mögé rejtözve nagyokat rug a levegőbe — jól tette. A hajszát ön megkezdette, mi védjük magunkat!

Balta.

Teljesen ártalmatlan arc-szépítő szer a

Kamillacrem.

(Hasonnevű, de értéktelen

készítményektől óvakodjunk).

Hatása bámulatos. Ara 1 kor. Kapható kizárólag a készítőnél:

Balkányi Lajos

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárban Csongrádon.

piacot teremteni. És ez által fellendül a csongrádi bornak, a csongrádi gyümölcsnek ára, jó hirneve is. Nem lesznek akkor kénytelenek szőlősgazdáink a szomszédos nagyobb városok kofái után áhitozni, akik otthonukban, ahol már vannak hasonló szövetkezetek, be nem szerezhették szükségleteiket, ide jönnek és úgy veszik meg borainkat, gyümölcsünket, ahogy kedvük tartja.

Ezen szövetkezetnek megalakítása kockázattal nem jár, mert hiszen a befizetendő csekély tagsági díjak ilyenek nem tekinthetők, — veszteni tehát nem lehet, nyerni azonban okvetlenül fogunk. A csongrádi bor ismertté lesz, az árak felemelkednek, a közvetítési díjak elenyésznek, egyszóval elő fogja mozdítani ez a szövetkezet mindazt, ami a szőlősgazdákra nézve előnyös.

A helyi gazdasági viszonyok megerősödése után azután beléphetne a szövetkezet az országos magyar gazdaszövetségbe is, amely szintén nagy előnyöket biztosítana, mert ez a szövetség, amelynek Gróf Károlyi Sándor és Darányi Ignác a vezérei, a kisgazdák és földművelők anyagi helyzetének kedvezőbbé tételét, javítását tűzte ki feladatául s azon munkálkodik hogy ismeretterjesztés, hasznos gazdasági iratok közlése által és egyéb célravezető módokon minél nagyobb minél hatalmasabb lendületet adjon a gazdasági állapotok fejlődésének.

A szőlőbirtokosok szövetkezetének megalakítása által tehát elérnénk egyrészt azt a célt, hogy javítanánk a mai nehéz viszonyokon, de elérnénk azt is, hogy a gazdaszövetségbe való belépés által leraknánk egy jobb jövő épületének alapkövét, mert tagjai lennénk annak az országos gazdaszövetségnek, amelynek jelszava az hogy: „csak boldog országnak lehetnek boldog polgárai“

UJDONSÁGOK

— **Felhívás.** A „Csongrádi 48-as Népkör“ ma d. e. 9 órakor értekezletet tart, melyre az adófizető polgárságot ezuton is meghívja az elnökség.

— **Értesítés.** Lapunk mult számában ösmertetett telepítési ügyben a földvásárló és munkás közönség ma d. u. 2 órakor a 48-as népkörben tanácskozára gyűlik egybe. Felhívjuk a venni szándékozókát és a munkásokat, hogy a végleges megállapodások végett minél nagyobb számban jelenjenek meg az összejövetelen.

— **Mátyás napja.** Kedves baráti körben tartotta meg névünnepét f. hó 23-án este Horváth Mátyás polgártársunk, akit ez alkalommal sokan kerestek fel barátai, hogy szerencsekívánataikat kifejezzék.

— **Farsangi naptár.** A farsang utolsó napjai ez alkalommal is bővelkednek mulatságokban, melyekről alább számolunk be: A függetlenségi 48-as Népkör f. hó 25-én, farsang vasárnapján saját helyiségében farsangi táncvigalmat rendez. — A helybeli Önk. Tüzoltó Egylet f. hó 25-én a Kaszinó dísztermében Carneval estélyt tart, felszerelési alapja javára. — Az iparos. ifjuság f. hó 27-én, a Központ szálloda összes helyiségében álarcos bálát rendez. — A helybeli I-ső cigányzenekar március hó 1-én, csonkacsütörtökön a központ szálloda nagytermében cigánybálát rendez.

— **Vásár.** Országos vásárunk f. hó 24-én a jószágvásárral vette kezdetét. A jószágvásár nagy forgalmu volt s magas áron cseréltek tulajdonost a lábasjószágok. Az aprólékos. ugynevezett gyalogvásár f. hó 25-én tartatik meg.

— **Közgyűlés.** Az iparos olvasókör március hó 4-én tartja évi rendes közgyűlését saját helyiségében. Az évi rendes közgyűlés egyszersmind tisztújító gyűlés is.

— **Itt a farsang! Lesz bál, táncmulatság elég!** Urí hölgyek mielőtt bálba mennek el ne mulasztják arcukat. kezüket Kamilla krémmel bekenni és Kamilla hölgyporral (hajpor) gyengén behinteni. **A Balkányi féle Kamilla krém rögtön szépitő hatása.** Tőle az arc bájos és üde marad. És ami a legfőbb tulajdonsága, **elviszi az arenak zsiros fényét és izzadtságát.** Az arcnak, kezeknek megkapó fehérséget kölcsönöz. A Balkányi féle Kamilla hölgypor a legfinomabb összetételű és teljesen ártalmatlan puder. **Feltűnés nélkül tapad és az arc nem vehető észre.** Egy tégely Kamilla krém ára 1 kor. Egy doboz Kamilla hölgypor ára fehér, rózsas vagy (barnáknak) krém színben 1 korona. Egy darab Kamilla szappan ára 50 fillér. Kapható és postán megendelhető **Balkányi Lajos a „Mégváltóhoz“ címzett gyógyszer-tárában Csongrádon Szivák-tér.**

Szerkesztői üzenet.

V. B. urnak Helyben. A ténykörmény megálapítása nélkül nem tehetjük magunkévá az ügyet. Az osztály tanítójának tegyen jelentést az esetről s az majd a maga hatáskörében intézkedik.

CSARNOK.

Emlékezzünk régiekről.

Irta Keviczky Ferencz.

II.

Lapunk f. évi egyik számában az 1796 évben megjelent Magyar Geographia című földrajzi munka nyomán megemlékeztem Európáról. Jelen alkalommal pedig, habár terünk szűk volta miatt nagyon is kivonatosan, közlök egyet-mást Magyarországról s különösen arról, hogy a magyar szent korona alá azon időben mely országok tartoztak.

Mint előző cikkemben említettem, Erdély akkor (1796. évben) nagyfejedelemség volt s kormányzatilag nem tartozott szoros Magyarországhoz. bár a magyarok Erdélyben 1678, a székelyek 413 s a szászok pedig 260 községgel bírtak.

Magyarországot a mondott időben határtolták: északon Lengyelország és Szilézia, keletről Molda, Erdély és Oláhország, délről Servia és Tórország, napnyugatról pedig Morvaország és Ausztria. Folyólyt ismerjük. Érdekes, hogy a mostanában kiszáradásnak induló Fertő tó hossza akkor még 4, szélessége pedig 2 mértföld vala. A Balaton hossza 13 és szélessége 3 mértföld s mélysége Tihanynál 30 öl volt. Hogy a Balaton ma már nem oly mély s kisebb területű, ennek okát mindenki tudja, oka a lecsapolás.

De beszéljen a régi geographia, az ő érdekes nyelvezetével és írásmódjával!

Magyar Országban van 68 Város, 387 Mező-Város és 10947 Falu. A tudományok Pesten a Királyi universitásban, öt Királyi akadémiákban, hat Fő- és más negyvennégy Gimnásiumokban, tiz Fő Nemzetbeli és minden város s Mezővárosokban felállított Királyi oskolákban taníttatnak és virágoznak. Az Augustána és Helvetika vallásuaknál is taníttatnak a tudományok számos Oskolákban és egynehány gimnásiumokban, amelyekből azoknak folytatására külső országi Universitásokra Királyi engedelemmel ki szoktak járni.

A kereskedés, mesterségek és Fabrikák jobb lábra állhatnának. Magyar Ország könnyen kiállíthat 150—200 ezer jó Katonánakat, kiknél jobb nincs Európában.

Magyar Ország a Természetnek az Élette megkivánható minden szükséges javaival bővös, de mondhatni a ritkábbakkal is bir. Ellent nem állván, hogy még ez időig is a Köz-Jó nem érzi, miye vagon, vagy miye lehetne; és minémű hasznát vehetné. A Magyar mire nem alkalmas? A katonaságát is dicséretesen megmutatá, közelebb 1788-ik s több esztendőkkben a Törökökkel volt háboruban; a minémű Vitézi tselekedeit most is tsüggedés nélkül mutogatja a Franciák ellen.

A Király ez időszerint: B. E. Nagy Terésianak II. Leopold Magyar Király és Római Tsászár Fiától származott unokája, első Ferentz, aki mint II-ik Ferentz Római Tsászár is. Született 1768. 12. Febr. Attya halála után, 1792-ben koronáztaték meg Budán. Felesége Mária Therézia, a Sicilii király IV-ik Ferdinánd első Leánya, született 1772-ben 6. Juni.

„Első Ferencz nyert Sold királyunk Haza szóld

Élj soká, mint Nap s Hold s fénylélj S országid tóld.

Időkre általa, Ditső Hivatala Follyon míg halála lessz el-hivatala; Még-is Hamvaiban, Éljen Fiaiban És unokáiban Ó Maradékiban! Mondom én is Iró, volt Örző, Könyv-Iró, Felségem légy Biró, hivségemet biró.“

Magyar Országban a Királyi Locumtenus: Felséges Királyi Hertöeg Jösef Antal, született 9. Mártz. 1776. Be-iktattatott Bádán 19. Sept. 1795.

„Jösef Fő Uraság, Országunk reménye: Most el-nyert valóság, derült napunk fénye, Királyi vér, Kormányunk, óhatya Országunk, Élj, s jónkban oltalmunk légy, így jól megy dolgunk.“

Magyar Országhoz tartozandó tartományok. Először: a mellyekkel ma is bir. A régi Illiriából, vagy Slavonia, Croátia és Dalmátiából Magyar Országhoz tartozandók:

1. Tóth-Ország, melyet Mária Therésia a következő módon osztott fel: Bánáti Tót-Ország és Katonai Tóth-Ország.

2. Horvát Ország, ennek részei: a Száván inneni Horvát Ország, a Száván tuli Horvát Ország, a katonai Horvát Ország és a Bánáti Horvát Ország.

3. Dalmáta-Ország.

4. Bukovina, mit a Török Tsászár adott 1777-ben, 170 négyes mértföldet foglal magában, 280 helységekkel.

Ladomeria és Galicia is 1300 négyes mértfölddel. Itten a lakosoknak huszadik része Zsidó lészen.

Másodsor. Következnek azok a tartományok, mellyek Magyar Országhoz tartoznának ugyan, de most a Török birtoka alatt vagynak.

1. Szerbia; 1365-ik esztendőben elfoglalta a Török; a magyarok visszavették, de 1739-ben a Törököknek ismét vissza adták. 1789-ben London ismét elfoglalta, de 1791-ben ismét Török kezébe került.

2. Bosnia 890,000 lakosokkal. 1522-ben a Török kezébe került.

3. Bulgária, mit 1275-ben István Király elfoglalt, legyőzven a Bulgárok Királyát Sceát; 1396-ban Bajezet a Magyarokat legyőzte és visszavette.

4. Oláh-Ország, itten a lakosok 300 ezerre számláltatnak, hol is a Vojvadát a Török Tsászár teszi. Ezen tartományt is elfoglalták a vitézlő Magyarok és Székelyek, de 1791-ben vissza adódék.

5. Moldva Ország.

6. Raguzs, kitsiny Respublika.

* * *

Magyarországban 1796. évben volt 47 vármegye; és pedig Dunán: innen 13, Dunán tul: 12; Tiszán innen: 10, és Tiszán tul: 12. A lakosok száma mintegy 1 és fél millió lehetett.

A vármegyékről, a jászok s a kunok földjéről, mellyek akkor egy-egy különálló kis országot képeztek, más alkalommal fogok egyet-mást közölni.

Az egészség fenntartás és takarékoság mindnyájunknak annyira fontos, hogy mindenre, ami e kettőt elősegíti, a legnagyobb figyelmet kell fordítanunk. Nem lehet azért háziasszonyainknak eléggé ajánlani: a családi asztalra mindég Kathreiner-féle Kneipp malátta kávéval szolgálatni. Ez tisztán elkészítve vagy nagyobb arányban a babkávával keverve a kávéital ideálját szolgáltatja, melyet senki sem fog többé nélkülözhetni, mielőtt jótékony hatását felismerte. Nagyobb örömmel fogja tapasztalni minden háziasszony, hogy a Kathreiner használata által nevezetes takarítást lehet elérni. Különösen figyelembe veendő, hogy a babkávét fontos előnyeit csakis a valódi Kathreiner bírja a zárt eredeti csomagokban, melyek a Kneipp-páter védjeggyel vannak ellátva. Főleg óvakodjunk a nyitva mérlegelt pörkölt termékektől.

NYILTER.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem szerk., sem a kiadó.

Menyasszony selyem

méterenkint 85 krtól 11 frt 35 krig minden színben bér- és vámmentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjteményt kívánatra azonnal küld **HENNEBERG G. selyemgyára ZÜRICH**

HIVATALOS RÉSZ.

ad 1065/906.

Hirdetmény.

Csongrád község 1906 évi Országos gazdasági és munkás cselédségély pénztár hozzájárulási díjak kivetési lajstroma és főkönyve 1906 év február hó 19-étől kezdődőleg 8 napon keresztül vagyis február 27-ig bezárólag Csongrád község pénztári hivatalában közszemlére van kitéve. Ezen kivetés ellen intézett felebbezések február hó 28-ától számított 15 napon belül vagyis 1906 év március 15-éig a községi előjárásnál benyújthatók. A később benyújtott felebbezések tekintetbe nem vétetnek és hivatalból elutasítatnak.

Ugyanezen alkalommal értesítettnek a munkaadók, hogy cselédjeik után az 1 kornna 20 filléres hozzájárulási díjat mielőbb befizessék, mert ha kellő időben nem fizetnek, nemcsak hogy baleset esetén a pénztártól semminemű megtérítésre számot nem tarthatnak, hanem cselédjüknek illetőleg ezek jogutódainak ugyanolyan összegű segítyt tartoznak a sajátjukból megfizetni, mint aminő segítyt ezek a pénztárral szemben eiestek.

Csongrádon, 1906. február 15-én.

Kovács Józ.

Hirdetmény.

Csongrád község képviselő testületének 41/1906. számú közgyűlési határozata következtében az 1906. évi költségvetési egyensúly helyreállítása céljából az 1906. évi községi közpénztári pótköltségvetés készített. Ezen pótköltségvetési szervezet 1906. évi február hó 18-ától kezdődő 15 napon keresztül, vagyis 1906. évi március hó 5-éig alírott jegyző hivatalos helyiségében közszemlére ki van téve. Az ezen pótköltségvetés tervezet ellen emelendő kifogások és észrevételek a fenti határidő alatt az előjárásnak benyújthatók.

A költségvetési tervezet tárgyaló képviselő testületi közgyűlés 1906. év március hó 5-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Szegeden, 1906. február 16-án.

Kovács Józ.

Hirdetmény.

Csongrád község tulajdonát képező, s az előjárás, főszolgabíró, kórház, járványkórház elhelyezésére szolgáló épületeknek padlásai székfű szárítás céljaira alírott jegyző hivatalos helyiségében 1906 év február hó 2-án délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe kiadnak.

Csongrádon, 1906. február 24-én.

Kovács Józ.

A háziasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malátta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ezáltal a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

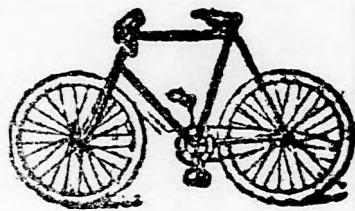

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix

Globus
tisztító-kivonat
jobban tisztít mint bármely más fénytisztítószer.

Dankbarkeit

veranlaßt mich, gern und kostenlos allen Lungen- und Halsleidenden mitzuteilen, wie mein Sohn durch ein einfaches, billiges und erfolgreiches Naturprodukt von seinem langwierigen Keuchen befreit wurde.
K. Baumgartl, Wirt in Neudorf bei Karlsbad.

A már 32 év óta a kerékpár világot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla hárang csapágygyal, 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron 12 és 15 koronás részletre adjuk és **kerékpáralkatrészeket** az egész világon létező összes kerékpárokhoz (külső és belső gumik, csengők, lámpák, pedálok, láncok, conusok, csészeket stb) óriási forgalmunk következtében

30 százalék árleszállítással

szállítunk vidékre és bárhova.

Első rendű SINGER varrógépeket

nagyban árban 75 koronától feljebb havi 8-10 korona részletre szállítjuk 6 évi jóállással.

Láng Jakab és Fia

kerékpár és varrógép nagykereskedők, Ausztria-Magyarország legnagyobb, legrégebb és legmegbízhatóbb kerékpárraktára.

BUDAPEST, József-körút 41. sz.

Fióküzlet: Baross-tér 4.

Javításokat saját műhelyeinkben szakértelemmel és olcsón csináljuk. (Használt gépeket becsereélünk). Disz árjegyzék 700 képpel ingyen és bérmentve

Vezerszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrésztől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárkinek, aki bizonyítja, hogy szappana „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappan)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot. A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb

és legolcsóbb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.